

พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและ
อนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี)

THE TOURISTS' BEHAVIORS IN THE NATURAL
AND MANGROVE FOREST CONSERVATION
CENTRE FOR ECOLOGICAL TOURISM
(CHON BURI PROVINCE) *

จักรกฤษณ์ เรืองเวช**
ดร.ศรีวรรณ มีคุณ***

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) เปรียบเทียบพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว จำแนกตาม ลักษณะส่วนบุคคลวัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยวและความรู้พื้นฐานด้านการท่องเที่ยว เชิงนิเวศ และศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการท่องเที่ยวศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ(จังหวัดชลบุรี)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) จำนวน 393 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) ลักษณะคำถามเป็นแบบลูกผิด สถิที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบ

* วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา

** นิสิตหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

*** รองศาสตราจารย์ ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ค่าที (*t-test*) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - Way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า

1. นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) ส่วนใหญ่เป็นเพศชายอายุระหว่าง 21 - 30 ปี มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี มีอาชีพนักเรียน / นักศึกษามีรายได้ต่อเดือน 5,001 - 10,000 บาทมีสถานภาพโสดและมีวัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยว เพื่อพักผ่อน/สัมผัสรธรรมชาติ

2. การเปรียบเทียบพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล วัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยวและความรู้พื้นฐาน ด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) พบว่า ไม่แตกต่างกันยกเว้นการเปรียบเทียบจำแนกตามอาชีพ และสถานภาพสมรส พบร่วมแต่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ข้อเสนอแนะของนักท่องเที่ยวกับการท่องเที่ยวศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลน เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) พบว่าส่วนใหญ่ต้องการให้ปรับปรุงด้านการประชาสัมพันธ์ รองลงมาด้าน การให้เพิ่มบริการด้านวิชาการและด้านบริการอื่นๆ โดยเฉพาะการเพิ่มวิทยากรเพื่อให้ความรู้

ABSTRACT

This study aimed to determine and compare the tourists' behaviors in The Natural and Mangrove Forest Conservation

Centre (Chon Buri Province). The tourists' behaviors were classified into individual characteristics, purpose of visiting, background knowledge about ecotourism. The suggestions regarding this were also mentioned in the study.

The samples of the study were 393 tourists visiting at the Centre. A right/ wrong questionnaire was used as the instrument in collecting data on their satisfaction on the strategic development plan. The data was analyzed through use mean, standard deviation. *t-test*, and One - Way ANOVA.

The findings were as follows:

1. In general, most of the tourists visiting The Natural and Mangrove Forest Conservation Centre (Chon Buri Province) were male, the average age was 21-30 years old with bachelor degree and income between 5,001 - 10,000 baht, Most of them were single and the purpose of visiting was for relaxation and ecotourism enjoyment.

2. The comparison tourists' behaviors classified by demographic factors, purpose of visit and background knowledge of the ecotourism showed insignificantly differences, except career and marriage status which were significantly different at 0.5.

3. The suggestions of the tourists visiting The Natural and Mangrove Forest Conservation Centre (Chon Buri Province) were about public relations, academic services and other services specially the increasing of the expert.

คำสำคัญ

พฤติกรรมการท่องเที่ยว/นักท่องเที่ยว
ศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลน
เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (ชลบุรี)

KEYWORDS

TOURIST/ THE NATURAL AND
MANGROVE FOREST CONSERVATION
CENTRE FOR ECOLOGICAL TOURISM
(CHON BURI PROVINCE)

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ป่าชายเลนเป็นทรัพยากรธรรมชาติ
ที่สำคัญอย่างหนึ่งของจังหวัดชลบุรีพื้นมาก
บริเวณชายฝั่งทะเลในท้องที่อำเภอเมืองชลบุรี
อำเภอบางละมุง และอำเภอศรีราชา ปัจจุบัน
พื้นที่ป่าชายเลนในจังหวัดชลบุรีเหลืออยู่
ประมาณ 906 ไร่หรือคิดเป็นร้อยละ 0.59
ของพื้นที่ป่าไม้ทั้งหมด มีอยู่บริเวณคลอง
ต่าหรือคลองเกลือเขตอำเภอเมืองมีลักษณะ
เป็นหย่อมเล็กๆ ความสมบูรณ์ของป่าอยู่ใน
ระดับค่อนข้างดี เนื่องจากพื้นที่ป่าชายเลนเกือบ
ทั้งหมดอยู่ในความครอบครองของเอกชน
เป็นส่วนใหญ่การใช้ประโยชน์จากการท่องเที่ยว
ต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพป่าชายเลนใน
จังหวัดชลบุรี ได้แก่ การทำนาทั้ง การทำนาเกลือ
การตัดไม้และการถอนพื้นที่ป่าเพื่อก่อสร้าง
ที่อยู่อาศัยและบ้านจัดสรรจากสาเหตุดังกล่าว
ทำให้พื้นที่ป่าชายเลนเกิดความเสื่อมโทรม
และลดจำนวนลงอย่างรวดเร็ว (คณะกรรมการ
ฝ่ายประมวลเอกสารและจัดหมายเหตุ, 2543,
หน้า 14 - 15)

ศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์
ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัด
ชลบุรี) ตั้งอยู่ที่ หมู่ 3 ตำบลเสม็ด อำเภอเมือง
จังหวัดชลบุรี (เมืองใหม่) มีพื้นที่ที่นี่คงไปใน
ทะเบียนไทยอยู่ตั้งขึ้นกับสำนักงานทรัพยากร
ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดชลบุรี ปัจจุบัน
อยู่ภายใต้การดูแลของสำนักงานทรัพยากร
ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัดชลบุรีและ
องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีนับเป็นศูนย์
ศึกษาธรรมชาติแห่งหนึ่งที่มีความอุดมสมบูรณ์
ของป่าชายเลน เดินมีพื้นที่ประมาณ 300 ไร่
ปัจจุบันมีการปลูกเพิ่มขึ้นเป็นประมาณ 500 ไร่
มีสิ่งที่น่าสนใจ ได้แก่ การเดินเที่ยวชมเพื่อ^{ศึกษาหาความรู้}หรือเพลิดเพลินกับความ
สวยงามของพืชพรรณต่างๆ ในป่าชายเลน
 เช่น ต้นแสม ต้นโงกเงา และสัตว์ต่างๆ เช่น
 ปลา ปู นก การร่วมทำกิจกรรมการปลูกป่า
 นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งความรู้และแหล่ง^{พักผ่อนของคนเมือง} เช่น การพากอบครัว บุตร
 หลานมาศึกษาความรู้เกี่ยวกับความสำคัญ^{ของป่าชายเลน}หรือการมาพักผ่อนออกกำลัง^{กาย}ในช่วงเย็นหลังจากเลิกงานซึ่งจากความ
 สมบูรณ์ของพันธุ์ไม้ และพันธุ์สัตว์ต่างๆ
 รวมทั้งการมีกิจกรรมที่น่าสนใจ ทำให้ศูนย์
 ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการ
 ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) มีความ
 เหมาะสมที่จะส่งเสริมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว
 เชิงนิเวศ และให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวที่นี่ใน
 และนอกจังหวัดชลบุรีแต่ในขณะเดียวกันก็มี
 ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวอันเนื่อง
 จากการที่ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการแหล่ง
 ท่องเที่ยวไม่ว่าจะเป็นภาครัฐหรือภาคเอกชน

ยังขาดความพร้อมกล่าวคือ ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และบุคลากรที่มีอยู่ไม่เพียงพอสำหรับการดูแล หรือการให้ความรู้กับนักท่องเที่ยว นอกจากนี้ ยังเกิดปัญหาจากการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว ที่ล้มเหลวภาระเบียบต่าง ๆ ของศูนย์ศึกษา เช่น การทิ้งขยะ หรือการหัก ดึงต้นไม้เล่น หรือการส่งเสียงดังทำให้สัตว์ตื่นตกใจ เป็นต้น จากปัญหาดังกล่าวการดำเนินการปรับปรุงแก้ไขจะต้องเกิดขึ้นเพื่อทำให้ศูนย์ศึกษารромชาติ และอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างแท้จริง

จากความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษาร롬ชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษากันครัวเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ได้นำไปใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวและบริการด้านต่าง ๆ ให้มีคุณภาพมากขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว และเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษาร롬ชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี)

2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว จำแนกตาม ลักษณะส่วนบุคคล วัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยวและความรู้พื้นฐาน

ด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการท่องเที่ยวศูนย์ศึกษาร롬ชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ(จังหวัดชลบุรี)

สมมติฐานในการวิจัย

พุทธิกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษาร롬ชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) แตกต่างกันตามลักษณะส่วนบุคคล วัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยวและความรู้พื้นฐานด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้คือ นักท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษาร롬ชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) ในช่วงระหว่างเดือน มิถุนายน พ.ศ. 2549 - ตุลาคม พ.ศ. 2549 จำนวน 21,225 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวศูนย์ศึกษาร롬ชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ(จังหวัดชลบุรี)โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณของ ทารโว ยามานะ (พิชิต ฤทธิ์จรุญ, 2547, หน้า 117) ได้แก่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 393 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ

2.1.1 ลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่

2.1.1.1 เพศ

2.1.1.2 อายุ

- 2.1.1.3 ระดับการศึกษา
2.1.1.4 อาชีพ
2.1.1.5 รายได้ต่อเดือน
2.1.1.6 สถานภาพสมรส
- 2.1.2 วัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยว
2.1.2.1 เพื่อความสนุกสนาน/
พักผ่อน
2.1.2.2 เพื่อพักผ่อน/สัมมัช
ธรรมชาติ
2.1.2.3 เพื่อศึกษาหาความรู้/
ประสบการณ์
2.1.2.4 เพื่อออกรักษาสุขภาพ
2.1.2.5 เพื่อเปลี่ยนบรรยากาศ
2.1.2.6 อื่นๆ
- 2.1.3 ความรู้พื้นฐานด้านการท่องเที่ยว
เชิงนิเวศ
- 2.1.3.1 ความรู้มาก
2.1.3.2 ความรู้น้อย
- 2.2 ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมการ
ท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในสูนย์ศึกษา
ธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการ
ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ(จังหวัดชลบุรี)
- เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม
ข้อมูล**
- เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม
ข้อมูลครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ
ในการรวบรวมข้อมูล แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้
- ตอนที่ 1 เป็นลักษณะข้อมูลทั่วไปของ
ผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 เป็นลักษณะข้อมูลความรู้
พื้นฐานด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนัก
ท่องเที่ยวในสูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์

ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัด
ชลบุรี) ลักษณะคำนวณแบบถูกผิด

ตอนที่ 3 เป็นลักษณะการวัดพฤติกรรม
การท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวในสูนย์
ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการ
ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ(จังหวัดชลบุรี)

ตอนที่ 4 เป็นข้อคิดเห็นปลายเปิด (Open
Ended) เกี่ยวกับข้อเสนอแนะการท่องเที่ยวสูนย์
ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการ
ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ(จังหวัดชลบุรี)

**การเก็บรวบรวมข้อมูลและจัดทำ
ข้อมูล**

ผู้วิจัยเดินทางไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง
ที่สูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลน
เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี)
จำนวน 393 ฉบับ ตรวจสอบความ
สมบูรณ์ แล้วจึงนำแบบสอบถามที่ถูกต้องมาลง
รหัส และนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้
คอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS for Windows
Version 11

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์
โปรแกรม SPSS for Windows Version 11
โดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบน
มาตรฐาน ของพฤติกรรมการท่องเที่ยวของ
นักท่องเที่ยวในสูนย์ศึกษาธรรมชาติและ
อนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
(จังหวัดชลบุรี) และเปรียบเทียบพฤติกรรมของ
นักท่องเที่ยวจำแนกตามเพศความรู้พื้นฐาน
ด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยใช้สถิติการ
ทดสอบค่าที (*t-test*) และจำแนกตามอายุ
ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน สถาน-
ภาพสมรส และวัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยว

โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความ แปรปรวนทางเดียว (One - Way ANOVA) กรณิที่พบความแตกต่างระหว่างกลุ่มใช้การทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Multiple Comparison หรือ Post Hoc Comparison) ทดสอบด้วยวิธีการของ LSD (Fisher's Least Significant Difference Test)

ผลการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้สรุปผลได้ดังนี้

1. พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวจำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล วัดคุณประสัตในการท่องเที่ยวและความรู้พื้นฐาน ด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ pragmatics ดังนี้

2.1 พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) จำแนกตามเพศ พบว่าพฤติกรรมโดยรวม ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นพฤติกรรมในด้าน การช่วยเหลือบุคคลที่พบระหว่างทางในศูนย์ศึกษาธรรมชาติ และอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ(จังหวัดชลบุรี) และพฤติกรรมในด้านแนะนำให้บุคคลที่ท่องเที่ยวเข้าใจได้มีโอกาสท่องเที่ยวศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) ไม่แตกต่างกัน

2.2 พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) จำแนกตามอายุ พบว่า พฤติกรรมโดยรวม ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นพฤติกรรมในด้าน การช่วยเหลือบุคคลที่พบระหว่างทางในศูนย์ศึกษาธรรมชาติ และอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ(จังหวัดชลบุรี) และพฤติกรรมในด้านแนะนำให้บุคคลที่ท่องเที่ยวเข้าใจได้มีโอกาสท่องเที่ยวศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) ไม่แตกต่างกัน

ชลบุรี) เผ่นเดียวกับตน พบว่า แตกต่างกัน

2.3 พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า พฤติกรรมโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

2.4 พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) จำแนกตามอาชีพ พบว่า พฤติกรรมโดยรวม แตกต่างกัน และพฤติกรรมในด้านการศึกษาข้อมูลศูนย์ศึกษาธรรมชาติ และอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) ในด้านต่าง ๆ เช่น เส้นทาง การเดินทาง และสภาพธรรมชาติของแหล่งท่องเที่ยว ก่อนออกเดินทาง พฤติกรรมในด้านการบริจาคเงินเพื่อเป็นเงินกองทุนช่วยอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในศูนย์ศึกษาธรรมชาติ และอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) พฤติกรรมในด้านความต้องการศึกษาข้อมูลความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติในศูนย์ศึกษาธรรมชาติ และอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) เพิ่มเติม เช่น ศึกษานิดพันธุ์พืชและสัตว์ในป่าชายเลนเพิ่มเติมจากสิ่งที่ทราบอยู่ ก่อนแล้ว และพฤติกรรมในด้านแนะนำให้บุคคลที่ท่องเที่ยวเข้าใจได้มีโอกาสท่องเที่ยวศูนย์ศึกษาธรรมชาติ และอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) เผ่นเดียว กับตน แตกต่างกัน

2.5 พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี)

จำแนกตามรายได้ต่อเดือน พบว่า พฤติกรรมโดยรวม ไม่แตกต่างกันยกเว้นพฤติกรรมในด้านการนำอาหารหรือข้อมูลเข้าไปรับประทานในขณะเที่ยวชมศูนย์ศึกษาระมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ(จังหวัดชลบุรี) และพฤติกรรมในด้านความต้องการศึกษาข้อมูลความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติ ในศูนย์ศึกษาระมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) เพิ่มเติม เช่น ศึกษานิคพันธุ์พืชและสัตว์ในป่าชายเลนเพิ่มเติมจากสิ่งที่ทราบอยู่ก่อนแล้ว แตกต่างกัน

2.6 พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษาระมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) จำแนกตามสถานภาพสมรส พบว่า พฤติกรรมโดยรวม แตกต่างกันและพฤติกรรมในด้าน การซวยเก็บขยะที่พบรหဘ่วางทางในศูนย์ศึกษาระมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) และพฤติกรรมในด้านความต้องการศึกษาข้อมูลความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติในศูนย์ศึกษา ธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) เพิ่มเติม เช่นศึกษานิคพันธุ์พืชและสัตว์ในป่าชายเลนเพิ่มเติมจากสิ่งที่ทราบอยู่ก่อนแล้ว แตกต่างกัน

2.7 พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษาระมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) จำแนกตามวัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยว พบว่า พฤติกรรมโดยรวมไม่แตกต่างกัน ยกเว้น พฤติกรรมในด้านการอ่านป้ายที่แสดงข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์ศึกษาระมชาติ

และอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) ที่จัดแสดงไว้ให้แตกต่างกัน

2.8 พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษาระมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) จำแนกตามความรู้พื้นฐานด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ พบว่า พฤติกรรมโดยรวม ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นพฤติกรรมในด้านการเลือกท่องเที่ยวในสถานที่ที่จะช่วยเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ใหม่ ๆ พบว่า แตกต่างกัน โดยนักท่องเที่ยวที่มีความรู้พื้นฐานด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมาก มีพฤติกรรมในด้านนี้มากกว่านักท่องเที่ยวที่มีความรู้พื้นฐานด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน้อย

3. ผลการศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการท่องเที่ยวศูนย์ศึกษาระมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) พบว่า

3.1 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการท่องเที่ยวศูนย์ศึกษาระมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) ด้านสิ่งปลูกสร้างและสิ่งอำนวยความสะดวก มีจำนวนทั้งสิ้น 6 ประเด็น ได้แก่ มีการปลูกต้นไม้ให้มากขึ้น เพื่อเป็นร่มเงาให้แก่นักท่องเที่ยวเพิ่มความสะอาดของห้องน้ำเพิ่มรั้วกันทางเดินชนป่าชายเลนให้มีความแน่นหนาและปลดภัยมีสถานที่คุนกิให้มากขึ้นเพื่อรับนักท่องเที่ยวเพิ่มศalaพักผ่อนสำหรับนักท่องเที่ยวและมีจุดพักรหဘ่วางทางเดินชนป่าชายเลน

3.2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการท่องเที่ยวศูนย์ศึกษาระมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) ด้านการ

เดินทางมีจำนวนทั้งสิ้น 4 ประเด็น ได้แก่ การจัดรถประจำทางอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวปรับเปลี่ยนทางเดินชมป่าชายเลนให้เป็นคอนกรีต การจัดให้มีป้ายแนะนำก่อนเข้าเขตหรือภายในจังหวัดคลบูรีและมีป้ายบอกเส้นทางในการเข้าชมที่ชัดเจน

3.3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการท่องเที่ยวศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดคลบูรี) ด้านการบริการ มีจำนวนทั้งสิ้น 3 ประเด็น ได้แก่ จัดให้มีวิทยากรแนะนำนักท่องเที่ยวถึงความน่าสนใจในการเดินชมป่าชายเลน และให้ความรู้ตลอดเส้นทางเพิ่มจุดบริการต่างๆ ในศูนย์ศึกษาธรรมชาติฯ ให้มากขึ้นและมีเบอร์ติดต่อเจ้าหน้าที่เมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน

3.4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการท่องเที่ยวศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดคลบูรี) ด้านการประชาสัมพันธ์ มีจำนวนทั้งสิ้น 2 ประเด็น ได้แก่ จัดให้มีการประชาสัมพันธ์เพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่องและทั่วถึงทุกภาคส่วน และมีการแจกแผ่นพับหรือแนะนำเอกสารให้ความรู้แก่ผู้ที่สนใจ

3.5 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการท่องเที่ยวศูนย์ศึกษาธรรมชาติฯและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดคลบูรี) ด้านวิชาการ มีจำนวนทั้งสิ้น 4 ประเด็น ได้แก่มีการบริการด้านวิชาการเพิ่มมากขึ้น มีการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับด้านวิชาการ มีการจัดทำรูปแบบการนำเสนอหรือการให้ความรู้ที่น่าสนใจเพิ่มมากขึ้นและการจัดเจ้าหน้าที่ไปให้บริการความรู้ตามสถาบันการศึกษาต่างๆ

อภิปรายผล

จากการวิจัยดังกล่าว намาซึ่งการอภิปรายผลดังนี้

1. พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดคลบูรี) ในภาพรวมอยู่ในระดับมากเนื่องจากทั้งภาครัฐและเอกชนมีการส่งเสริมการให้ความรู้เกี่ยวกับความสำคัญและประโยชน์ของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีสื่อประชาสัมพันธ์มากน้อยทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ทำให้ประชาชนรับรู้ข่าวสารและเห็นถึงความสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การปฏิบัติตัวเพื่อเป็นนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ดี และในปัจจุบันนักท่องเที่ยวได้ตระหนักถึงผลกระทบจากการทำลายลิ่งแวงล้อและภัยธรรมชาติที่เกิดขึ้นซึ่งเป็นผลจากการกระทำการทำของมนุษย์ทั้งสิ้น ด้วยเหตุดังกล่าวประชาชนจึงเริ่มตระหนักในผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่ได้ก่อขึ้นทำให้มีพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ดีขึ้น (ศรีเรือน ทองใหญ่, 2546, หน้า 83)

2. พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดคลบูรี) จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน สถานภาพสมรส วัฒนธรรมค่านิยม การท่องเที่ยวและความรู้พื้นฐาน ด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ปรากฏผลดังนี้

2.1 พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดคลบูรี) จำแนกตามเพศ พบร่วมกับพฤติกรรมโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างเนื่องจากในปัจจุบัน

เพศชายและเพศหญิงมีบทบาทเท่าเทียมกัน ในสังคม มีการรับรู้ข่าวสารและความเคลื่อนไหว ต่าง ๆ ได้เท่าเทียมกันดังนั้น เพศหญิงจึง กระหนักถึงความสำคัญของการท่องเที่ยว เชิงนิเวศไม่ต่างกับเพศชาย ซึ่งไม่สอดคล้องกับ สมมุติฐานที่ตั้งไว้ แต่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ครีเรื่อง ทองใหญ่(2546) ได้ศึกษาพฤติกรรม การท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยว: กรณี ศึกษาอุทยานแห่งชาติเขาสก ผลการวิจัยพบว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยว เชิงนิเวศ เนื่องมาจากปัจจัยบันเพศหญิงมีบทบาท มากพอ กับเพศชาย และงานวิจัยของเพ็ญลักษณ์ เกตุหัต (2546) ได้ศึกษาทัศนคติและพฤติกรรม การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อ การท่องเที่ยวในภาคเหนือ ผลการวิจัยพบว่า นักท่องเที่ยวที่มีเพศแตกต่างกันมีทัศนคติ และพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว ชาวไทยที่มีต่อการท่องเที่ยวในภาคเหนือ ไม่แตกต่างกัน

2.2. พฤติกรรมการท่องเที่ยวของ นักท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและ อนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) จำแนกตามอายุ พบว่า พฤติกรรม โดยรวม ไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากการ ประชาสัมพันธ์ และการส่งเสริมการท่องเที่ยว เชิงนิเวศ รายครอนคลุ่มไปทุกภาคส่วนของ สังคม ทำให้คนทุกรุ่น อายุได้รับทราบถึงความ สำคัญของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ซึ่ง ไม่ สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ แต่สอดคล้อง กับงานวิจัยของครีเรื่อง ทองใหญ่ (2546) ได้ ศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของ นักท่องเที่ยว: กรณีศึกษาอุทยานแห่งชาติเขาสก ผลการวิจัยพบว่า อายุไม่มีความสัมพันธ์กับ

พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และงานวิจัย ของอุบลพิพิธ ตั้งมั่นภูวดล (2546) ได้ศึกษา ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยว ของประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า อายุไม่มีความสัมพันธ์กับ จำนวนครั้งที่เดินทางมาท่องเที่ยวยกเว้น พฤติกรรมในด้านการช่วยกันของประเทศห่วง ทางในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่า ชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) และการแนะนำให้บุคคลที่รู้จักได้มีโอกาส ท่องเที่ยวศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลน เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) เช่นเดียวกับตน พบว่า แต่ต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติซึ่งสอดคล้องกับสมมุติ ฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ เพราะการมีระดับวุฒิภาวะที่ แตกต่างกัน ทำให้การให้ความสำคัญต่อการ ท่องเที่ยวเชิงนิเวศไม่เหมือนกัน

2.3 พฤติกรรมการท่องเที่ยวของ นักท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัด ชลบุรี) จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า พฤติกรรมโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและกระหนัก ถึงความสำคัญ ทำให้เกิดพฤติกรรมการท่องเที่ยว เชิงนิเวศที่ดีไม่แตกต่างกัน ซึ่ง ไม่สอดคล้อง กับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ แต่สอดคล้องกับงานวิจัย ของเพ็ญลักษณ์ เกตุหัต (2546) ได้ศึกษาทัศนคติ และพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว ชาวไทยที่มีต่อการท่องเที่ยวในภาคเหนือ ผล การวิจัยพบว่า นักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาที่ แตกต่างกันมีพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนัก ท่องเที่ยวชาวไทยที่มีผลต่อการท่องเที่ยวใน ภาคเหนือ ไม่แตกต่างกัน

2.4 พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษารรนชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) จำแนกตามอาชีพ พบว่า พฤติกรรมโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเนื่องมาจากการท่องเที่ยวบางอาชีพยังให้ความสำคัญกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวที่ดีน้อยเกินไป อาจมาจากหลายปัจจัย เช่น การศึกษาการสนับสนุนรู้ข่าวสาร หรือระดับวุฒิภาวะซึ่งอาจมีผลทำให้มีพฤติกรรมการท่องเที่ยวแตกต่างกันออกໄไปในแต่ละอาชีพซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้และสอดคล้องกับงานวิจัยของอุบลพิพิธ ตั้งมั่นภูวดล (2546) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทยที่มีอาชีพแตกต่างกันจะมีพฤติกรรมการท่องเที่ยวจังหวัดระยองแตกต่างกันและพฤติกรรมในด้าน การศึกษาข้อมูลศูนย์ศึกษารรนชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) ในด้านต่าง ๆ เช่นเส้นทางการเดินทาง และ สภาพธรรมชาติของแหล่งท่องเที่ยวก่อนออกเดินทาง การบริจาคเงินเพื่อเป็นเงินกองทุนช่วยอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในศูนย์ศึกษารรนชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) ความต้องการศึกษาข้อมูลความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติในศูนย์ศึกษารรนชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลน เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) เพิ่มเติม เช่น ศึกษาชนิดพันธุ์พืชและสัตว์ในป่าชายเลนเพิ่มเติมจากสิ่งที่ทราบอยู่ก่อน แล้วและการแนะนำให้บุคคลที่ท่านรู้จักได้มีโอกาสท่องเที่ยวศูนย์ศึกษารรนชาติและ

อนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) เนื่องจากกับตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

2.5 พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษารรนชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ(จังหวัดชลบุรี) จำแนกตามรายได้ต่อเดือน พบว่า พฤติกรรมโดยรวมไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องจากรายได้ต่อเดือนของนักท่องเที่ยวไม่มีผลต่อการรับรู้ข่าวสารความสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ขึ้นอยู่กับความสนใจของแต่ละบุคคล ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ แต่สอดคล้องกับงานวิจัยของอุบลพิพิธ ตั้งมั่นภูวดล (2546) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทยจังหวัดระยอง ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ผลการวิจัยพบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีรายได้ต่อเดือนส่วนบุคคลแตกต่างกันจะมีพฤติกรรมการท่องเที่ยวชายทะเลโดยมีจำนวนครั้งที่เดินทางท่องเที่ยวชายทะเลในช่วง 2 ปีที่ผ่านมาค่าใช้จ่ายในเรื่องค่าบริการเดินทางค่าใช้จ่ายในเรื่องค่าอาหาร และเครื่องดื่ม ค่าใช้จ่ายในเรื่องค่าซื้อสินค้า และของที่ระลึก ค่าใช้จ่ายในเรื่องค่าใช้จ่ายบันทึกและค่าใช้จ่ายในเรื่องอื่น ๆ ไม่แตกต่างกันยกเว้นพฤติกรรมในด้าน การนำอาหารหรือขนมเข้าไปรับประทานในขณะเที่ยวชมศูนย์ศึกษารรนชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ(จังหวัดชลบุรี)และพฤติกรรมในด้านความต้องการศึกษาข้อมูลความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติในศูนย์ศึกษารรนชาติ และอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) เพิ่มเติม เช่นศึกษาชนิด

พันธุ์พีชและสัตว์ในป่าชายเลนเพิ่มเติมจากสิ่งที่ทราบอยู่ก่อนแล้ว พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

2.6 พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในสูนย์ศึกษาระมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) จำแนกตามสถานภาพสมรสพบว่า พฤติกรรมโดยรวมแตกต่างกันอาจเนื่องมาจากการนักท่องเที่ยวที่มีสถานภาพสมรส อาจเป็นผู้ที่มีครอบครัวจึงให้ความสำคัญต่อ พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีต่อบุตร - หลานของตนซึ่งอาจต่างกับคนที่มีสถานภาพโสดที่ให้ความสำคัญต่อ พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน้อยกว่า ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้และสอดคล้องกับงานวิจัยของอุบลพิพย์ ตั้งมั่นภูวดล (2546) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมท่องเที่ยวของชาวไทย ผลการวิจัยพบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีสถานภาพสมรสต่างกันจะมีพฤติกรรมท่องเที่ยวโดยมีค่าใช้จ่ายในเรื่องค่าเชื้อเดินทางค่าใช้จ่ายในเรื่องค่าใช้จ่ายในการเดินทางค่าใช้จ่ายในเรื่องค่าพักค่าใช้จ่ายในเรื่องค่าอาหาร และเครื่องดื่ม ค่าใช้จ่ายในเรื่องอื่น ๆ และความรู้สึกในการมาท่องเที่ยวของชาวไทยไม่แตกต่างกันยกเว้นพฤติกรรมในด้านการจ่ายป้ายที่แสดงข้อมูลเกี่ยวกับสูนย์ศึกษาระมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) ที่จัดแสดงไว้ให้พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ อาจเนื่องมาจากการนักท่องเที่ยวที่มีวัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) จัดแสดงไว้ให้ เช่น ผู้ที่

2.7 พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในสูนย์ศึกษาระมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) จำแนกตามวัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยว พบว่า พฤติกรรมโดยรวม ไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากการนักท่องเที่ยว มีวัตถุประสงค์ในการเดินทางมาท่องเที่ยวของแต่ละคนจะแตกต่างกันออกไป แต่นักท่องเที่ยวที่มีความตระหนักรถึงความสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเหมือนกันทำให้ไม่มีผลต่อพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวมากนักซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้แต่สอดคล้องกับงานวิจัยของอุบลพิพย์ ตั้งมั่นภูวดล (2546) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวของชาวไทยเดิมที่จังหวัดระยองของนักท่องเที่ยวชาวไทย ผลการวิจัยพบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีวัตถุประสงค์หลักในการท่องเที่ยวของชาวไทยเดิมที่จังหวัดระยองแตกต่างกันมีพฤติกรรมการท่องเที่ยวชาวไทยเดิมโดยนัยค่าใช้จ่ายในเรื่องค่าบริการเดินทางค่าใช้จ่ายในเรื่องค่าพักค่าใช้จ่ายในเรื่องค่าอาหาร และเครื่องดื่ม ค่าใช้จ่ายในเรื่องอื่น ๆ และความรู้สึกในการมาท่องเที่ยวของชาวไทยเดิมไม่แตกต่างกันยกเว้นพฤติกรรมในด้านการจ่ายป้ายที่แสดงข้อมูลเกี่ยวกับสูนย์ศึกษาระมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) ที่จัดแสดงไว้ให้พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ อาจเนื่องมาจากการนักท่องเที่ยวที่มีวัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยวในลักษณะอื่นๆ ที่ไม่ใช่วัตถุประสงค์เพื่อหาความรู้ หรือประสบการณ์ อาจจะไม่ได้สนใจข้อมูลที่ทางสูนย์ศึกษาระมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) จัดแสดงไว้ให้ เช่น ผู้ที่

มาออกกำลังกาย หรือมาพักผ่อน อาจไม่ได้ให้ความสำคัญกับปัจจัยความรู้มากนัก

2.8 พฤติกรรมการห้องเที่ยวของนักห้องเที่ยวในสูนย์ศึกษารรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการห้องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) จำแนกตามความรู้พื้นฐานด้านการห้องเที่ยวเชิงนิเวศ พบว่า พฤติกรรมโดยรวมไม่แตกต่างกันอาจเนื่องจากห้องเที่ยวส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับการห้องเที่ยวเชิงนิเวศอยู่ในระดับมากทำให้มีพฤติกรรมการห้องเที่ยวเชิงนิเวศไม่แตกต่างกันมากนัก ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน แต่สอดคล้องกับงานวิจัยของศรีเรือน ทองไหญ (2546) ได้ศึกษาพฤติกรรมการห้องเที่ยวเชิงนิเวศของนักห้องเที่ยว: กรณีศึกษา อุทยานแห่งชาติเขาสก ผลการวิจัยพบว่า ความรู้เกี่ยวกับการห้องเที่ยวเชิงนิเวศไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการห้องเที่ยวเชิงนิเวศ ยกเว้นพฤติกรรมในด้านการเลือกห้องเที่ยวในสถานที่ที่จะช่วยเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ใหม่ๆ ความสนใจที่จะทำกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้ เช่น ดูนก ปลูกป่า การสำรวจพันธุ์ไม้ป่าชายเลนและพันธุ์สัตว์ต่างๆ ในป่าชายเลน การเตรียมอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ระหว่างการห้องเที่ยวอย่างครบถ้วน ด้วยตนเอง เช่น กล้องส่องทางไกล ยาแก้ไข้ หมาก พบร่วม แต่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้อาจเป็นเพราะว่า นักห้องเที่ยวที่มีความรู้พื้นฐานด้านการห้องเที่ยวเชิงนิเวศน้อยไม่ได้ให้ความสำคัญต่อพฤติกรรมเหล่านี้มากนักอาจมาเพื่อความสนุกสนาน หรือมาพักผ่อนโดยที่ไม่ได้มองว่าจะมาเพื่อหาความรู้ใหม่ๆ หรือการห้องเตรียม

อุปกรณ์ใดๆ มาด้วยในขณะเดินเที่ยวชมป่าชายเลน ซึ่งจะต่างกันมากท่องเที่ยวที่มีความรู้พื้นฐานด้านการห้องเที่ยวเชิงนิเวศมากซึ่งอาจจะให้ความสำคัญกับสิ่งเหล่านี้มากกว่า

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการห้องเที่ยวสูนย์ศึกษารรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการห้องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) พบว่า ส่วนใหญ่ต้องการให้ปรับปรุงด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านวิชาการ และด้านการบริการ จำนวน 25,15 และ 14 รายตามลำดับเนื่องมาจากในปัจจุบัน สูนย์ศึกษารรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการห้องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) ยังขาดสิ่งเหล่านี้อยู่มาก ทั้งด้านการประชาสัมพันธ์ที่มีการเสนอแนะให้เพิ่มการประชาสัมพันธ์เพิ่มมากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ร้อยละ 84.00 ด้านวิชาการที่มีการเสนอแนะให้เพิ่มบริการด้านวิชาการให้มากขึ้นร้อยละ 73.33 และด้านการบริการที่มีการเสนอแนะให้เพิ่มจำนวนวิชาการมากกว่าที่มีอยู่เพื่อให้นักห้องเที่ยวได้รับความรู้อย่างทั่วถึง ร้อยละ 57.14

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. ควรมีการประชาสัมพันธ์ ส่งเสริมและให้ความรู้ในด้านการห้องเที่ยวเชิงนิเวศที่ถูกต้องเพิ่มมากขึ้น โดยให้ครอบคลุมคนทุก齋 ระดับชั้น

2. นักห้องเที่ยวส่วนใหญ่ที่มาห้องเที่ยว มีอายุอยู่ระหว่าง 21 - 30 ปี ซึ่งถือเป็นคนกลุ่มนี้ วัยรุ่น ปัญญาชน และคนในวัยทำงาน ดังนั้น ควรมุ่งเน้นไปที่คนกลุ่มนี้ในการสร้างความต่า สนใจในการห้องเที่ยวให้เพิ่มมากขึ้น เช่น การ

ให้ความรู้ หรือกิจกรรมที่น่าสนใจเพื่อให้เกิดความประทับใจในการท่องเที่ยวและควรจะเป็นอย่างไรในการกระจายกลุ่มอายุของนักท่องเที่ยวให้มากขึ้นทั้งคนกลุ่มอายุ 31 - 40 ปี อายุ 41 - 50 ปี อายุ 51 ปีขึ้นไปซึ่งถือเป็นวัยที่มีครอบครัวควรสร้างกิจกรรมมุ่งเน้นความสัมพันธ์ในครอบครัว เช่น การทำกิจกรรมระหว่างพ่อ แม่ และลูก หรือการออกกำลังกายซึ่งเหมาะสมกับคนทุกเพศทุกวัย

3. ควรรักษาสภาพความเป็นธรรมชาติความอุดมสมบูรณ์ของป่าชายเลนและกิจกรรมที่ตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยวจะส่งผลให้มีนักท่องเที่ยวมาเที่ยวชมศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) เพิ่มมากขึ้น

4. ควรจะส่งเสริมการให้ความรู้ด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพิ่มมากขึ้น เช่น การเพิ่มป้ายแสดงข้อมูลความรู้ด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัด

ชลบุรี) ให้มากขึ้น หรือมีการแนะนำหนังสือหรือวารสารที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้กับผู้ที่สนใจได้ศึกษาต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาในด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อให้ได้ข้อสรุปในการนำไปพัฒนาศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) ต่อไป หรือศึกษาในเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนกับการพัฒนาศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี)

2. ควรศึกษาโดยการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวให้ได้ข้อมูลเชิงลึก

3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) กับสถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศอื่นๆ ว่านักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างไร

เอกสารอ้างอิง

- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (ม.ป.ป). นโยบายและแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (*Ecotourism*) ปี พ.ศ. 2538 - 2539. กรุงเทพฯ: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- . (2540). อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- . (2544). แผนปฏิบัติการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแห่งชาติ. กรุงเทพฯ: ข้าราชการ.
- คณะกรรมการฝ่ายประมวลเอกสารและจัดทำมายเหตุ. (2544). วัฒนธรรม พัฒนาการทาง ประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์และภูมิปัญญา จังหวัดชลบุรี. กรุงเทพฯ: กรมศิลปากร.
- เฉลิม นิลนุ่ม (2548, 2 ตุลาคม). วิทยากร ศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี). สัมภาษณ์.
- ศุภชัย ชุมสาย และ ภูมิพัน พรมโยธี. (2527). ปฐมนิเทศแห่งวิชาการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- นุญลักษณ์ จิตตั้งวัฒนา. (2548). อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: ศูนย์วิชาการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- ป่าชายเลนกับการอนุรักษ์ทรัพยากรชากยฝังทะเล. (2540). วารสารคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา ศาสนา วัฒนาศิลป์, 32 (3), 49-54.
- พิชิต ฤทธิ์จิรัญ. (2547). ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ: เอช. ออฟ. เคอร์เนลล์.
- เพ็ญลักษณ์ เกตุทัต. (2546). ทัศนคติและพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการท่องเที่ยวในภาคเหนือ. สารนิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาจัดการ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์.
- รัตนนา ตานะ (2548, 2 ตุลาคม). เจ้าหน้าที่สำนักนายบัตรเข้าชม ศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี). สัมภาษณ์.
- รำไพพรรณ แก้วสุริยะ. (2545 ก). แนวทางจัดการท่องเที่ยวในป่าชายเลน. ใน อารีจิต วรรณจันทริยา และ อุไร เชื้อยืน (บรรณาธิการ), การสัมมนาระบบบินนิเวศ ป่าชายเลนแห่งชาติ ครั้งที่ 12 “สร้างเสริม ประยุกต์ความรู้สู่ชุมชน”. กรุงเทพฯ: กลุ่มงานทรัพยากรธรรมชาติ กองโครงการและประสานงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- ศรีเรือน ทองใหญ่. (2546). พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยว: กรณีศึกษา ศูนย์ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. กรณีศึกษา ศูนย์ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ป่าชายเลนแห่งชาติ ครั้งที่ 12 “สร้างเสริม ประยุกต์ความรู้สู่ชุมชน”. กรุงเทพฯ: กลุ่มงานทรัพยากรธรรมชาติ กองโครงการและประสานงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- สนิท อักษรแก้ว. (2532). นิเวศวิทยาและการจัดการ (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อุบลพิพิพ. ตั้งมั่นภูวดล. (2546). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวของชาวตะเกล็ง จังหวัดระยองของนักท่องเที่ยวชาวไทย. ปริญญาในพินธ์ปริญญาบริหารธุรกิจ มหาบัณฑิต, สาขาวิชาจัดการ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์.
- Weaver, D.B. (1998). *Ecotourism in the less developed word*. New York: CAB International.